

Datum
2020-06-16

Diarienummer
Dnr Af-2020/0015 8351

Avsändarens referens
U2020/00129/GV

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande: Valideringsdelegationens slutbetänkande Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande (SOU 2019:69)

Arbetsförmedlingen har ombetts att lämna svar på ovanstående remiss och lämnar härmed sitt yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten tillstyrker förslagen i slutbetänkandet, men har synpunkter som behöver omhändertas i realiserande förslagen för att få förväntade effekter.

Allmänna synpunkter

Arbetsförmedlingens uppdrag är att sammanföra dem som söker jobb med arbetsgivare som söker arbetskraft, och prioritera dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. Myndigheten anser att förslaget om en nationell strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande kan vara bra under förutsättning att valideringen då, som betänkandet föreslår, sätts i ett större sammanhang kopplat till andra sätt att synliggöra kompetens inom ramen för livslångt lärande, karriärvägledning, matchning och de möjligheter som digitalisering kan erbjuda i processen.

Kapitel 3 Behov och nytta av validering

I avsnittet hänvisas till Arbetsförmedlingens prognos: Var finns jobben 2019? Vad som bör tilläggas är att det till följd av Covid-19 är ett allvarligt läge på arbetsmarknaden med historiskt höga varseltal och en arbetslöshet som ökar i hög takt. Covid-19 har lett till att efterfrågan på arbetskraft helt eller delvis avstannat i flera näringsgrenar.

De långsiktiga effekterna beror på hur långvarig krisen blir. Här behöver vi ta höjd för att strukturuomvandlingen på arbetsmarknaden påskyndas

Datum
2020-06-16Diarienummer
Dnr Af-2020/0015 8351

till följd av krisen. Den tekniska utveckling påskyndas vilket leder till att fler personer inte längre har de kompetenser som efterfrågas. De som nu blir av med sina jobb till följd av krisen kan behöva insatser i form av kompetensutveckling och omställning så de är redo att ta de nya jobb som skapas efter krisen.

För att möta strukturomvandlingen på arbetsmarknaden och arbetsgivarnas högre krav på arbetskraften behövs möjligheter för vidareutbildning och yrkesväxling. Idag är svårt att säga hur mycket det kommer att påverka arbetsmarknadsläget inom de olika yrkesområdena samt hur stor bristen kommer att vara.

Arbetsförmedlingen gör bedömningen att bristen inom många kompetensområden kommer att fortsätta finnas, däremot kommer bilden att förändras i spåren av Covid-19.

Kapitel 3.1.1

I avsnittet beskrivs att konjunkturbarometerns resultat visar att bristen på arbetskraft i näringslivet som helhet har minskat och nu närmar sig det "normala". Här är det viktigt att betona betydelsen av att den brist Arbetsförmedlingen förutspår är långsiktig och beskriver den kompetensbrist som förutspås specifikt inom många yrken.

Denna bristsituation är strukturell och behöver lösas för att uppnå en stark produktivitet utveckling oavsett konjunktur. Här behöver också tilläggas att även konjunkturbarometerns resultat är från oktober 2019 vilket skiljer sig mycket från dagsläget på grund av Covid-19.

Att arbetssökande många gånger saknar den kompetens som arbetsgivare efterfrågar kommer fortfarande att vara aktuell inom flera områden på grund av en ökad efterfrågan i samband med demografisk och strukturell utveckling. Exempelvis inom hälso- och sjukvård samt inom mer tekniskt avancerad kompetens.

3.3.1 Mer effektiv komplettering efter validering

Problem kan uppstå om utbildningar förkortas utan kvalitetssäkrad individuell bedömning av kompetensen

Det är bra att det lyfts, i Arbetsförmedlingens prognosarbete betonas ofta betydelsen att ha en avslutad utbildning som ger en viktig grund vid framtida utveckling av arbetsuppgifterna. Med god grundläggande kunskap och förståelse för helheten som utbildningen har syfte att ge får arbetstagaren en gångbarhet och förmåga att utvecklas långsiktigt i det livslånga lärandet.

3.3.2 Bidrar till kompetensförsörjning och bättre matchning

Risk för inlåsning med specifika kompetenskrav.

En kompetens kan förekomma i flera yrken. Ett gemensamt valideringssystem över alla branscher borde underlätta en rörlighet även av väldigt smala och specifika kompetenser och gör individen gångbar inom fler arbetsuppgifter med sin specifika kompetens. Därför bör inte validering leda till risk för inlåsning även om kompetensen är specifik och smal. Här är det viktigt med information över sektorerna och med ett gemensamt system kan rörlighet smidigare uppnås.

6.4.3 Ökad transparens, jämförbarhet och överförbarhet med ett gemensamt språkbruk

Flera olika användningsområden för branschkvalifikationer som uttrycks som läranderesultat

Arbetsförmedlingen delar uppfattningen att referensramen behöver bli mer känd och fyllas på med fler branschkvalifikationer för att generera värde vad gäller samspelet mellan validering och utbildningsinsatser samt också till matchningen på arbetsmarknaden.

7.5.2 Ett råd ska fortsätta följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete

Vilken statistik som behöver finnas är viktigt att definiera i den nationella strategin vilket också behandlas i utredningen. Det är av betydelse att riktlinjerna beskriver vad som behöver följas upp, att statistiken är enhetlig och går att lagra för långsiktiga tidserier. Det är viktigt att kartlägga vilka behov av uppföljning som finns löpande under framtag av den nationella strategin.

Behovet av validering ser olika ut beroende på yrkesområde vilket behöver förtydligas i kartläggningen, planering och omvärldsbevakning.

Betydelsen av att arbetet med valideringen blir likvärdig mellan kommuner nämns också. Arbetsmarknadsläget och befolkningstätheten ser olika ut i Sveriges olika kommuner och detta bör lyftas vid kravet av likvärdig utveckling mellan kommuner. Utvecklingen ska vara likvärdig men vägen dit kan se olika ut.

12.11 Konsekvenser för sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet

För ett effektivt samarbete mellan parterna är det viktigt att betona betydelsen av snabba flexibla lösningar för informationsutbyte och en gemensam digital plattform med utbyte av information. Att det finns datakällor, öppna data som kan delas mellan berörda parter för att

Datum
2020-06-16

Diarienummer
Dnr Af-2020/0015 8351

upprätthålla rätt information om arbetsmarknadens ibland snabba omställningsbehov, är av stor vikt.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Maria Mindhammar
generaldirektör

Jorge Manco
Kvalificerad Handläggare

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Maria Mindhammar. Ärendet har föredragits av Kvalificerad handläggare Jorge Manco.

I den slutliga handläggningen av ärendet har avdelningschef för avdelningen Samordning och Uppföljning VO Arbetsgivare Eeva Vestlund, samt enhetschef för enheten Rekrytera Ställa om Linda Daugaard deltagit. Detta remissvar har fastställts digitalt och saknar därför namnunderskrift.